

Zonnedauw

driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Noord-Limburg (Eifel-Overmaas)

jaargang 42 - nr3- juli-augustus-september

2010

Foto uit de oude doos.

De vorige foto uit de oude doos van 1975 zorgde, zo mocht ik vaststellen tijdens onze bestuursvergadering, voor wat opwinding en geheugenopfrissing. Niet verwonderlijk dat er na 35 jaar over de toedracht en omstandigheden van de foto en de personen erop voorkomend discussie kan ontstaan. Maar het destijds opgemaakt verslag zou opheldering brengen. Echter met geen woord werd er hierin gerept over deze gebeurtenis die op de foto vereeuwigd was. We mochten vernemen dat er tijdens een Wielewaal-kamp in Ollemont in de Aostavallei in Zuid-Tirol in Italië, er een voetbalwedstrijd georganiseerd was tussen de volwassenen enerzijds en de jongeren anderzijds.

Op de foto der volwassenen herkennen we van links naar rechts:

Boven: Albert Mertens, Johan Poorters, Frans Geenen, Jan Van Ham, scheidsrechter pa Poorters
Onder: Gène Wellens, Beir Oyen (boswachter), X , Albert Geuens, Pierre Vandael en J. Claes. De geheimzinnige man met de houweel op de schouder zou naar analogie met de andere foto Louis Geenen moeten zijn, hoewel enkelen er Gerard Jannis in menen te herkennen (nog zonder groeischeut maar reeds met weelderige zwarte haardos).

Op de foto der jeugdigen

Boven: Rik Lenaerts (terreinverzorger) , scheidsrechter pa Poorters, Louis Geenen met houweel, Jean Pierre Jacobs , X , Frans Roosen (?), Verboven, Albert Jansen, Jacky Vangeneugden;

Onder: X , Herman Poorters , Werner Oyen, Mark Oyen, X , iemand van Lommel .

Bij de foto uit de oude doos bij het kasteel van Frydland, besproken in vorige uitgave, kregen we van Theo Renckens een brief met een rechtzetting, die we hier afdrukken:

"Het verwonderde mij een beetje dat in het laatste boekje van Zonnedauw mijn naam geschreven stond, als zou ik het betreffende verslag geschreven hebben. Ik ben even in mijn archieven gaan spitten en heb het bewuste boekje opgedolven.

Er is wel enige gelijkenis tussen twee op elkaar volgende verslag-schrijvers, namelijk de schrijvers van de twee verhalen heten allebei Theo. Ze zijn beiden geboren in 1936. Ze gingen beiden wel eens graag op reis. Ze hadden allebei gewoonlijk een klak op het hoofd enz... Maar er zijn ook wel verschillen tussen de twee. De één woonde in Achel, de andere in 't Lindel. Die van Achel heette Theo Breemans, de andere zijn naam staat in het vorige nummer jaargang 42 nr. 2. Het is echter onze diep betreurde vriend Theo Breemans die het bezoek aan de burcht Frydlans en de stad Liberec beschreven heeft. Ik heb de volgende dag het Bijbelsverhaal over de tocht naar de berg Jedlova geschreven, misschien ook de moeite waard om nog eens gelezen te worden.

Doch ere aan wie ere toekomt, Theo Breemans schreef het bewuste artikel."

Afdelingsbestuur

Gène Wellens, erevoorzitter	
Luc Winters, voorzitter	luc.winters@telenet.be
Marie-Louise Bosmans, ondervoorzitster	
Albert Mertens, schatbewaarder	albert.mertens@skynet.be
Paul Verheyen, secretaris, redactie Zonnedauw	pool.verheyen@skynet.be
Leon Plessers, ledenadministratie	leon.plessers@helvoet.com
Henri Cuyvers, afgevaardigde voor Provinciaal overleg	henricuyvers@telenet.be
Albert Geuens,	bertgeuens@skynet.be
Carl Vertommen	carl.vertommen@telenet.be
Marc Geuens,	marcgeuens1@telenet.be
Ann Geypen, nazicht teksten Zonnedauw	annencarlo@telenet.be
Gerard Jannis,	
Jansen Toon	totom@telenet.be
Herman Poorters	hermanpoorters@hotmail.com
Rik Theuws,	rik_theuws@hotmail.com
Henri Vaesen,	
Paula Alaerts-Vliegen, beheer Wateringhuis, feestcomité	petrus.alaerts@telenet.be
Alice Akkers-Das, feestcomité	
Hanne Maes, lay-out Zonnedauw	hanne_maes@pandora.be

WERKGROEPEN

Albert Geuens: vogelwerkgroep	bertgeuens@skynet.be
Guido Jansen: vissenwerkgroep	gijans@hotmail.com
Luc Winters: amfibieën en reptielen	luc.winters@telenet.be
Gerard Jannis: libellen	gerard.jannis@telenet.be
Pierre Alaerts: planten	petrus.alaerts@telenet.be
Peter Waelbers: zoogdieren	
Albert Mertens: natuurgidsen	albert.mertens@skynet.be

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

Hoofdconservator (H.C.) en coördinator	Gerard Jannis
“De Vloeiweiden in de Watering” (Lommel-Kolonie),	Albert Mertens (H.C.), en Pierre Alaerts
“De Lommelse heidegebieden”: de Riebos , de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbossenheide,	André Geypen (H.C.), en Michel Emmers
“De Tip”, (dendrologisch park in Lommel-Kerkhoven),	Gène Wellens (H.C.), Rik Theuws
“Het Plat” (Overpelt)	Theo Renckens (H.C.), Willy Cox en Luc Winters
“De Dommelvallei” (Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt)	Albert Geuens (H.C.) en Wouter Beyen
“De Veewei” (Hechtel-Eksel)	Luc Winters (H.C.) en Fons Kenis

INHOUD

Voorste binnenomslag:	Foto uit de oude doos
Blz 1.....	Afdelingsbestuur.
Blz 2.....	Inhoudsopgave
Blz 3.....	Woord Vooraf: Wat doen wij allemaal?
Blz 4.....	Aankondiging van Activiteiten
Blz 7.....	Zomerfeest aan de Katershoeve op 4 sept 2010
Blz 7.....	Cursus: Paddenstoelen voor beginners.
Blz 8.....	Kortfilmavond met o.a. Première van de film "Het Hobos"
Blz 9.....	JNM-Teutenland: Hooibeestjeskamp.
Blz 9.....	Vervolg foto uit de oude doos.
Blz 10.....	Nabeschouwing bij het Biodiversiteits-weekend
Blz 11.....	Verslag van driedaagse uitstap naar Oostduinkerke
Blz 15.....	Foto's Hooien 2010
Blz 16	Publiciteit
Blz 19.....	Rijk aan Natuur aangereikt: Kweepeer.
Blz 21.....	In de stille Kempen, op de purperen hei.
Blz 22.....	Bemesten, zaaien en oogsten.
Blz 24.....	Familienieuws
Achterste binnenomslag:	Colofon

WOORD VOORAF

Wat doen wij allemaal?

De meeste van onze activiteiten zijn bij onze leden goed gekend, zoals onze winteravonden, onze diverse reizen (de tuinen in Engeland, Canada...), onze driedaagse, onze winter- en herfstreis, onze vaste wandelingen enz.

En wat doen we nog meer?

Educatie: Jaarlijks begeleiden onze natuurgidsen tientallen scholen in de Vloeiweiden en in andere reservaten. Ook werken we samen met het Educatief Natuurbeheer van Natuurpunt als begeleider van de terreinactiviteiten.

Nieuw is dat wij onze gidsen gaan voorbereiden om ook in de Lommelse Sahara groepen te kunnen rondleiden. De Sahara is een natuurgebied van de Stad Lommel. En we zorgen voor een permanente bijscholing van onze gidsen.

Studie: Ook hier zijn we zeer actief. Denk maar aan een permanente vogelmonitoring van enkele typische heidesoorten zoals o.a. de boomleeuwerik, geelgors enz.

Ook van libellen weten wij alles.

De watervogeltellingen en de trektelling van de Veewei zijn klassiekers geworden.

Recent hebben de trektellingen in Maatheide al een behoorlijke faam gekregen.

Insecten komen nu ook aan de beurt. Sinds vorig jaar loopt er een insectenonderzoek met bodemvallen in de Sahara en dit in samenwerking met Likona en de Stad Lommel en ... natuurlijk niet te vergeten ons recent insectenweekend.

Beleid : Dit is zeer belangrijk en daarom zijn wij ook vertegenwoordigd in diverse adviesraden. Permanent overleg met de Stad en de gemeenten, ANB, de WBE's, de regionale landschappen, bedrijven en natuurlijk ook met onze eigen beleidswerkgroep van Mechelen is noodzakelijk. Vergaderen (terwijl de vogeltjes buiten fluiten) is voor een echte natuurliefhebber niet leuk, maar het moet gebeuren.

Reservaten: Vroeger ging onze afdeling werken bij de burens van de Antwerpse kempen tot aan de Maaskant. Nu hoeft dat niet meer want we beheren nu zelf al meer dan 300 ha, verdeeld over onze 6 reservaten (Den Tip, de Vloeiweiden, de Lommelse heidereservaten, 't Plat, de Veewei en de Dommelvallei)

Dus: je ziet een warme oproep om eens deel te nemen aan één van onze beheerwerkdagen is hier zeker op zijn plaats. Het is geen hard werk en je moet eigenlijk niks kunnen, want zelfs ik mag van Gerard komen helpen.

Luc WINTERS

ACTIVITEITEN

AANKONDIGING

Zaterdag 3 juli 2010

Beheerswerken in “De Dommelvallei” te Eksel

Leiding: Gerard Jannis
Samenkomst: 9u-12u Zuiveringsstation te Eikelbosstraat Eksel
Bijeenrapen van hooi. Voor werkmateriaal wordt gezorgd.

Zondag 4 juli 2010

Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Toon Jansen en Dirk Delchambre
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 11 juli 2010

Big Jump : activiteit JNM Teutenland

Plaats : 15.00 uur Aan de Passantenhaven gelegen langs het kanaal te Neerpelt
Net als duizenden anderen in heel Europa doen wij dat op precies hetzelfde tijdstip om zo aandacht te vragen voor de kwaliteit van onze rivieren, waterlopen en meren.
Verdere info zie de media

Zaterdag 31 juli en zondag 1 augustus 2010

Nationale Vlinderteldagen

Met hun grote verscheidenheid en gevarieerde ecologie zijn vlinders waardevolle indicatoren van de kwaliteit van ons leefmilieu. Ze reageren ook snel op veranderingen. Het is daarom erg nuttig om cijfers van vlinders te verzamelen. *Welke soorten komen in jouw tuin voor en in welke hoeveelheden?*
Alle info hieromtrent kun je vinden op www.vlindermee.be

Zondag 1 augustus 2010

Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Albert Jansen en Vivian Lenaerts
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Maandag 2 augustus 2010

Avonduitstap naar “Het Pijnven” te Lommel-Eksel

Doel: Observeren van de Nachtzwaluw.
Leiding: Albert Geuens.
Samenkomst: om 20.30 uur op de parking van het staatsbos “Het Pijnven” nabij het Bosmuseum Kiefhoekstraat (weg van Eksel naar Kerkhoven).

Zaterdag 14 augustus 2010

Beheerswerken in ons reservaat “De Veewei” te Eksel

Leiding: Gerard Jannis en de conservators.
Samenkomst: Vanaf 9.00 uur op het reservaat zelf (Kiefhoekstraat). Voor het nodige werkmateriaal wordt gezorgd. Er worden alleen werkkrachten gevraagd. Laarzen kunnen zeer nuttig zijn, om niet te zeggen noodzakelijk.

Zondag 15 augustus 2010 en volgende weekends

Vogeltrekwaarnemingen en ornitologisch ringwerk

Tijdens het volgende trekseizoen zullen onze vogelliefhebbers hun kennis betreffende onze trekvogels zeker kunnen uitbreiden. Immers op drie plaatsen in Noord-Limburg zullen elk weekeinde leden van onze ornithologische werkgroep actief zijn.

- 1 Vanaf half augustus leiden Albert Geuens en Pierre Rutten ELKE zondagvoormiddag de vogeltrekwaarnemingen en het ornithologisch ringwerk in ons reservaat de Kiefhoek.
Voor meer inlichtingen bel Albert Geuens : Tel.: 011/73.27.44.
- 2 De familie Beyen organiseert andermaal de vogeltrekwaarnemingen en -tellingen op de Bergeykse Dijk grenzend aan het Hagevenreservaat.
Hier wordt normaal ELKE zaterdag- en ELKE zondagvoormiddag geteld, zeker als er verhoogde trekactiviteit is.
Voor meer informatie bel even de familie Beyen op: Tel.: 011/64.35.80.
- 3 Op de Maatheide/Kristallijn te Lommel wordt ook aan trektelling gedaan maar dan wel op ALLE DAGEN. Men start als de vogeltrek op gang komt, dit is de tweede helft van augustus.
Contact : Toon Jansen (tel.: 011/54.23.16) en Michel Emmers (tel.: 011/54.28.70)
Alles te volgen via onze website : www.natuurpunt-noordlimburg.be

Zondag 22 augustus 2010

Seizoenswandeling in ons reservaat “Het Plat” te Overpelt

Leiding: Theo Renckens , John Verboven en Willy Cox.
Samenkomst: Om 14.00 uur aan de Schapenstal aan het einde van de Palisstraat.

Zaterdag 28 augustus 2010

Beheerswerken in ons reservaat “De Dommelvallei”

Leiding: Gerard Jannis en Albert Geuens.
Samenkomst: Om 9.00 uur aan het zuiveringsstation van Eksel, Eikelbosstraat (langs de baan van Eksel naar Kleine-Brogel).
Alleen werkkijver meebrengen, Gerard zorgt voor het nodige materiaal.

Zondag 29 augustus 2010

Fietstocht naar onze Lommelse heidereservaten

met geleide bezoeken aan de bloeiende heide.

Leiding: Michel Emmers en Frans Dingenen.
Samenkomst: Om 9 uur aan het WateringHUIS te Lommel-Kolonie.

Het is een daguitstap. We rijden voornamelijk langs autovrije fietspaden van het fietsroute-netwerk en bezoeken achtereenvolgens de Heuvelse heide, de Blekerheide, de Riebosscherheide en de Kattenbosserheide. De afstand is ongeveer 55 km.
Ieder neemt zelf een pick-nick mee, die we ergens te velde zullen nuttigen.
Een aanrader, onze heide ter ere!

Zaterdag 4 september 2010

Zomerfeest Natuurpunt Noord-Limburg en Hechtel-Eksel in de Katershoeve

(Voor meer informatie zie elders in deze Zonnedaauw)

Zondag 5 september 2009

Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Willy Jacobs en Dirk Delchambre
Samenkomst: Om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 19 september 2010

Wandeling in ons reservaat “De Dommelvallei”

Leiding: Gerard Jannis en Albert Geuens.
Samenkomst: Om 14.00 uur aan het zuiveringsstation van Eksel, Eikelbosstraat (langs de baan van Eksel naar Kleine-Brogel).
Laarzen kunnen nuttig zijn tijdens deze wandeling.

Zaterdag 25 september 2010

Beheerswerken in en om het WateringHUIS te Lommel-Kolonie.

Trimestriële onderhouds- en poetsbeurt. Iedereen is welkom zowel mannen als vrouwen, van 9 tot 12 uur.

Zaterdag 2 oktober 2010

Jaarlijkse trefdag : een ontmoetingsdag voor alle Natuurpunt afdelingen

Verdere info in het landelijk ledenblad “Natuurblad”.

Zaterdag 2 oktober 2010

A. Simultaan vogeltellingen in de Maatheide/Kristallijn te Lommel.

Leiding: Toon Jansen (tel.: 011/54.23.16) en Michel Emmers (tel.: 011/54.28.70)
Aanvang en duur: vanaf zonsopgang tot 16 uur.

B. Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Henri Vaesen en John Verboven
Samenkomst: Om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Maandag 4 oktober 2010

Werkvergadering: verzending van de Zonnedaauw

Lokaal: “De Geer” te Eksel om 20.00 uur.

ZOMERFEEST

NATUURPUNT NOORD-LIMBURG en HECHTEL-EKSEL

ZATERDAG 4 SEPTEMBER 2010

Het is een traditie geworden om de zomerperiode af te sluiten met een ledenfeest in de prachtig gelegen Katershoeve te Hechtel. De Katershoeve is het lokaal van Natuurpunt afdeling Hechtel-Eksel en is eveneens reservatsboerderij in het brongebied van het reservaat de "Zwarte Beek".

We komen samen om 14.30 uur op de parking gelegen aan de kruising van de Hoefstraat met de Oude Barrierstraat te Hechtel (weg ongeveer tegenover De Ark). Natuurgidsen van Natuurpunt afdeling Hechtel-Eksel begeleiden ons van daaruit voor een wandeling in de omgeving.

Aansluitend genieten we aan de Katershoeve van een smakelijke barbecue met diverse groenten en sausjes. Tijdens de avonduren keuvelen we tussen pot (koffie) en pint en met een lekker stuk vlaai gezellig verder over de voorbije en toekomstige activiteiten...

Feestprogramma

- Om 14.30 uur : Samenkomst op de parking aan de kruising Hoefstraat met Oude Barrierstraat voor de wandeling .
- Vanaf 17.30 uur: Barbecue aan de Katershoeve te Hechtel
Voor iedere deelnemer is er buiten stokbrood, diverse groenten en sausjes, één saté, één worst en één gemarineerde kotelet voorzien.
Achteraf is er voor iedereen nog een stuk vlaai voorzien.

Inschrijvingen

Iedere deelnemer betaalt 8 € per persoon (tot 15 jaar 5 €) en geeft zich op aan Paula Alaerts (tel.: 011-54 19 84; e-mail: petrus.alaerts@skynet.be) of Alice Akkers (011-64 29 22) ten laatste op zondag 22 augustus. De persoonlijke bijdragen worden ook aan één van beiden betaald en liefst op voorhand. Er kan echter ook ter plaatse nog afgerekend worden.

Aanmerking

In deze bijdrage is het drankverbruik NIET inbegrepen. Iedereen drinkt zo veel (of zo weinig) als hij wilt maar rekent telkens af met de mensen van Natuurpunt die het cafétaria van de Katershoeve die dag runnen. Deze mensen zijn vrijwilligers die belangloos hulp verlenen en daarom ook aan democratische prijzen, zoals in ons WateringHUIS, aan bezoekers koffie, fris- en andere dranken kunnen aanbieden. Bij minder goed of slecht weder kunnen we allen aan tafels zitten, eten en drinken in de Katershoeve in het afdelingslokaal van Natuurpunt Hechtel-Eksel.

Cursus van Natuurpunt afdeling Hechtel-Eksel

Paddenstoelen voor beginners

Een eerste kennismaking met het herkennen en benoemen van paddenstoelen, geen voorkennis vereist.

- Theorie: maandag 27 september en 4 oktober, van 19.30 tot 22.30 uur
Waar: De Schans, Kruisplein, 3980 Hechtel-Eksel
Excursie: zondag 10 en 17 oktober, van 9.30 tot 12.30 uur,
locatie wordt meegedeeld tijdens de theorielessen
Prijs: €20 voor Natuurpuntleden, €28 voor niet-leden
Info en inschrijvingen: natuurpunt.hechtel-eksel@skynet.be - 011-73 12 79

Kunstcafé De Zinne –Palethe Overpelt

Kortfilmavond met Jos Heynen.

Donderdag 30 september 2010. Aanvang 20.30u

Filmgroep 18-8 Peer viert zijn 30 jarig bestaan in Overpelt met de

Première van de Film “Het Hobos”.

Programma.

Clip van Filmgroep 18-8 Peer.

duur: 1 minuut

Welkomswoord door Michel Vandermeulen (voorzitter van Filmgroep 18-8 Peer).

Film 1. “Is er nog Hoop?”

jaar 2000

duur: 22 minuten

Eddy is een van de 10.000 Belgische patiënten die lijdt aan Multiple Sclerose. Een opname in het gespecialiseerde MS-centrum in Overpelt was voor Eddy noodzakelijk. Met therapie en aangepaste medicatie wordt getracht het leven van de patiënt zo comfortabel mogelijk te maken. Dat betekende het begin van een lange en moeilijke weg voor hemzelf, zijn vrouw Nicole en de kinderen.

Film 2. “Daniël”

jaar 2005

duur: 17 minuten

Daniël was een jong, ambitieus en geschoold beeldhouwer die talent had. Hij werkte in de schaduw van bekende kunstenaars terwijl hij meer talent had dan de meester zelf (Permeke en Verschaeve). Over zijn verblijf in Duitsland en later in Argentinië is zeer weinig gekend. Kort voor zijn dood kwam hij op bezoek bij Willem Vermandere. Willem verwerkte het verhaal van Daniël tot een mooi aangrijpend lied.

Film 3. “Het Hobos”

jaar 2010

duur 40 minuten

In het bijna 145 ha grote landgoed “Het Hobos” woonde Mevrouw Marie-Anne Huyttens de Terbecq-Wilsens in het historische herenhuis. Het domein is een beschermd natuurgebied waar sinds vijftig jaar geen synthetische of giftige stoffen worden gebruikt. De dieren verblijven er zomer en winter op het terrein. De op drieëntachtigjarige leeftijd overleden Mevrouw Huyttens was een gedreven voorvechtster van de ecologische veeteelt en een autoriteit in natuurbeheer. Haar ultieme droom was: het behoud van het karakter van dit bijzondere domein.

Iedereen is van harte welkom om kennis te maken met:

Het MS-Revalidatiecentrum van Overpelt.

Een verhaal en een lied door Willem Vermandere.

En het geheimzinnige Hobos.

AANKONDIGINGEN: GEBOORTEKAARTJES ✕ DOOPSUIKER ✕
UITNODIGINGEN: HUWELIJKEN ✕ GOUDEN BRUILOFTEN ✕
WIJ MAKEN ONTWERPEN VOOR ALLES WAT U TE VIERN HEEFT

Ontwerpen die bij u passen!
Voor alle gelegenheden

st*r
design

* 0493-449076 *

...laat uw aankondigingen schitteren!

JNM-Teutenland

Op de website www.jnm.be/teutenland vinden we volgende activiteit van JNM-Teutenland, actief in de Noord-Limburgse gemeenten.

Hooibeestjeskamp

Wanneer: Van 07-07-10 om 00u00 tot 16-07-10 om 00u00
Wie: gewone leden, piepers en ini's
Verantwoordelijke: Hans Claes (hansclaes@hotmail.com, 011/66 18 61)
Georganiseerd door: Teutenland

Voor piepers (7-12 jarigen): van 7 t.e.m. 10 juli
Voor ini's en gewone leden (12-25 jarigen): van 10 t.e.m. 16 juli

Om de zomervakantie in te vliegen gaan we op kamp! Samen met jnm'ers van andere afdelingen slaan we onze tenten op vlakbij het natuurgebied Het Hageven in Neerpelt. Een veldje met vijver waar we naar hartelust kunnen ravotten en zwemmen, om dan uiteindelijk gelukkig snurkend in slaap te vallen in onze tent, na een lekker dessertje... We zullen de prachtige omgeving gaan ontdekken, met een vlindertje lopen over de heide achter allerlei vlinders en libellen, fietsen over zandpaadjes,..... Ook zal er tijd zijn voor graslandjes te hooien of dennetjes uit te trekken op de hei. En 's avonds op zoek naar de nachtzwaluw of gewoon gezellig zitten napraten over de toffe belevenissen. Schrijf je dus vlug in, door naar hansclaes@hotmail.com te mailen!

Kostprijs: -Voor piepers: € 35
-Voor ini's en gewone leden: € 60

Meer info krijg je in de convo (het kampboekje wat wordt verstuurd na je inschrijving)
Opgelet: er is maar plaats voor 10 piepers van onze afdeling, dus schrijf je tijdig in!

vervolg foto's oude doos - binnenvoorkaft-

Tijdens de laatste driedaagse zeer geslaagde uitstap naar KOKSIJDE-Oostduinkerke, hebben we tijdens de eerste avond een beeldmontage voor de deelnemers gepresenteerd over de voorbije 34 driedaagse natuuruitstappen met als uitgangspunt de 35ste lustrum-deelname van Jef Diepvents. Een opmerkelijk gegeven want Jef gaf present op iedere driedaagse uitstap. Hierbij een representatieve foto uit deze oude opmerkelijke doos van 1976 en een foto van 2010 te Oostduinkerke. Jef is steeds dezelfde gebleven en we wensen hem hierbij nog vele gezonde en gelukkige jaren met veel aangename natuurbelevingen en gezelligheid met zijn natuurvrienden.

Nabeschouwing bij het Biodiversiteits-weekend

van 11 tot 13 juni 2010 te Lommel-Werkplaatsen.

We denken en hopen dat we met z'n allen terug kunnen kijken op een schitterend weekend. Het weer was niet altijd ideaal en de verkiezingen dwongen ons te snoeien in het zondagprogramma, maar het totale aanbod aan activiteiten bleef gelukkig breed en gevarieerd. Als organisatie zullen we best wat steekjes hebben laten vallen, maar het was onze eerste keer. Gelukkig waren de reacties tot nog toe overwegend enthousiast.

Feit is, nu de waarnemingen bij elkaar beginnen te komen, dat het doelgebied na afgelopen weekend geen blinde vlek meer blijkt te zijn. Integendeel, Sahara en Maatheide zijn op de kaart gezet als een van de betere gebieden voor geleedpotigen in België, zeker waar het om de soorten van schrale biotopen gaat. Zie: http://waarnemingen.be/1000_soortendag_levendzand.php. En nog lang niet alles is binnen of verwerkt. Nog vele vangsten zullen de komende weken gedetermineerd gaan worden. Degenen die daar zorg voor dragen verzoeken we vriendelijk om 1 september 2010 als deadline aan te houden, zodat we in het najaar kunnen gaan werken aan een eerste rapportage. Alle anderen, zowel specialisten als gasten, nodigen we graag uit om hun veldwaarnemingen zo spoedig mogelijk op waarnemingen.be te plaatsen.

Als organisatie ontvangen we graag sfeerfoto's van het weekend. Toon Jansen (totom@telenet.be) verzamelt ze. Inzendingen voor de expositie en de eventuele poster die we gaan samenstellen kunnen gestuurd worden naar Eric Hantson (eric.hantson@telenet.be). In eerste instantie in een wat lagere resolutie. Worden één of meerdere foto's van je geselecteerd, dan vragen we een groter formaat bij je op.

We zullen jullie ook de komende maanden steeds op de hoogte houden van de resultaten en vervolgvacatures die uit het weekend voortvloeien. Andersom houden wij ons van harte aanbevolen voor ideeën, tips, adviezen en alle vormen van kritiek (mail naar: lpeeters@iae.nl), zodat we daar bij de editie van 2011 rekening mee kunnen houden. Want, dat die er gaat komen staat al zo goed als vast.

Het projectteam.

Verlag van de 35ste driedaagse natuuruitstap naar Oostduinkerke-KOKSIJDE op 14, 15 en 16 mei 2010.

Vrijdag 14 mei 2010

De 35-ste driedaagse uitstap begon met het vertrek vanuit Neerpelt station om 6.31 uur, wel vroeg maar nodig want de reistijd (ondanks de invloed van Theo, onze kanonnen fotograaf) was toch zo een 3.30 uur!

In Adinkerke aangekomen - met enkele minuten vertraging slechts - stond het ontvangstcomité (de busjesmannen die de rugzakken en ander materiaal naar de jeugdherberg brachten) aan de railzijde de groep op te wachten terwijl deze aan de andere kant van het stationnetje op het ontvangstcomité stond te wachten! Kwestie van afstemmen?

Dit typeert enkel de lust waarmee eenieder aan de driedaagse wilde beginnen!

Er werd meteen gestart om 10.30 uur met een korte tocht naar de Carbour duinen alwaar de gids, ene Godfried

(noch Daneels, noch die van Bouillon), klaarstond om ons één en ander over deze oerduinen te vertellen. Het dungebied, zo'n 86 ha groot is grotendeels waterwingebied (IWVA). Deze duinen, de oudsten der Vlaamse kust, zijn net zoals in de Kempen arm van grond maar bevatten toch veel onderaardse klavers, zowel ruwe als gestreepte. Het is een prachtig biotoop voor heel wat vogels en vlinders. Zo troffen we al snel de St.-Jacobsvlinder aan, een nachtvlinder die door de dag ook nog van enige zonnewarmte kan genieten. Aan vogelgefluit in dit bijna muisstille gebied was er geen gebrek en we konden de koekoek, het roodborstje, de grote bonte specht, de wielewaal, karekiet, tjiftjaf en nachtegaal horen. Nabij de libellenplas troffen we o.a. hyacinten en herfsttijloos aan, de koningskaars en speerdistel en alsook de kromhals, familie van het vergeet-mijnietje, allen gewassen die bij ons weinig of niet voorkomen. Heer de Cabour had er in die tijd zijn kasteeltje en liet er een grote diversiteit aan struiken en bomen aanplanten! Thans is er uiteraard nog veel van dit alles zichtbaar in het carbourbos

Zonnedauw 2010 - juli-augustus-september

ook stiemsensbos genaamd.

Na een gedegen uitleg door Godfried en een woord van dank (met fles) onzerzijds, trokken we met z'n allen naar café 't Veld om aldaar rond 12.30 uur onze boterhammetjes te verorberen bij een zjatteke koffie of lekker pintje. Zeker niet te vergeten was de lekkere afronding van ons 12-uurtje, een stuk lekkere vlaai getrakteerd door Jef Diepvens die al voor de 35ste keer op rij mee was op de driedaagse! Een dikke proficiat en driewerf hoera voor deze prestatie!

Na het middagetentje vertrokken we rond 14.30 uur weer op stap richting de oosthoek-duinen. Over het artiesten-pad tussen polder en duin gingen we niet "koken met Piet" maar "wandelen met Marc". Het werd een zanderige tocht waarbij de wat oudere knieën het flink te verduren kregen. Er werd aanbevolen te wandelen op het blauwe pad, maar zoals het in een democratie past, was eenieder vrij te gaan waar hij wilde. Diegenen die deze route volgden passeerden ook de "Nachtegaal", een educatief natuurcentrum dat trouwens op het programma stond voor de komende zondag. Buiten heel veel geel zand, ontdekten we naast kleefkruid en enkele duingrassen, de knolboterbloem, en de mourille, een voorjaarsspaddenstoel. Rond 16.30 uur verzamelden we aan café het Lusthof, om na een paar pintjes weer op krachten te komen en naar de "Peerdevisser", de jeugdherberg, te vertrekken. Onze jubilaris, de "Jef", werd op zijn beurt deze avond getrakteerd op een mooie diapresentatie over zijn 35 jaar deelname. Velen zagen er heel wat jonger uit, zo lang geleden, maar Jef bleef "onveranderd". Nogmaals proficiat Jef! Na nog wat house-made-porto te hebben geslurpt, doken we doodop onder de wol want er stond weer heel wat op het programma voor de volgende dag!

Tot de volgende keer, Jo GIJSBERS

Zaterdag 15 mei 2010 – Fotoverslag

Tekst : Luc Winters
Foto's: Jos Winters, Luc Winters
Pieter Cox en fam.Schouteden

Na een uitgebreid ontbijt vertrokken we stipt om 9 uur richting De Doornpanne en Hoge Blekker, een aaneengesloten duinengebied van 235 hectaren. De Hoge Blekker is met zijn 330 meter de hoogste duin van de gehele kuststrook.

Hier heeft Geert Bourgeois zijn tweede huisje, met zicht op de duinen. Die arme politiekers.

We zijn pas vertrokken of we zien 3 lepelaars boven ons vliegen. Pieter en Maarten met teletenzen op hun fototoestel slagen erin deze vlucht te fotograferen. We zien hier de foto van Pieter Cox.

Bezoekerscentrum van de intercommunale Waterleidingsmaatschappij geopend door Theo Kelchtermans in 1996, ligt in de Doornpanne.

Op naar de Hoge Blekker en dan even rusten.

Via het militair kerkhof kwamen aan onze pick-nick plaats en vlakbij was de winkel met een A...

Na de middag gaan we via de luchtmachtbasis van Koksijde naar de Noorderduinen(135 ha) met ezels(de Jannissen van de duinen), met zijn staakmolen(grondzeiler), met zijn petanquebaan (waar we ze nog even een lesje gegeven hebben), met zijn oude boerderijtjes en met bloemen en planten.

En toen als een schicht naar het schuim. Wedstrijd gewonnen door... het organisatiecomité.

En zo gaat de zon onder.

Zondag 16 mei 2010

De dag begon vroeg maar ondanks het vroege uur konden enkelen het niet laten om in de speeltuin te spelen. Eenmaal in de duinen was alles terug serieus en was iedereen terug met plantjes, vogels, foto's en film bezig. Onze natuurliefhebbers hebben niet alleen oog voor fauna en flora maar ook voor de oudere gebouwen in de buurt. Onze gids Marc vertelt enkele grappjes bij een infobord waardoor we weer vol enthousiasme vertrekken door het Hannecartbos. In dit bos merkten enkelen onder ons het geluid van een specht en een koekoek op. Marc stelt voor om even halt te houden op een duin om toch even een glimp van de zee op te vangen. Enkelen maakten hiervan gebruik om enkele vogels te spotten. Tijdens de wandeling werd onze aandacht getrokken door de massale aanwezigheid van de duinviooltjes en het gezang van een tapuit. Bert Mertens houdt de sfeer erin door enkele verhalen van vroeger boven te halen, terwijl Luc ons op enkele wilde duinasperges wijst. Terug aan de jeugdherberg was er aperitief vanwege Jef Diepvens zijn 35ste deelname aan de 3 daagse. 's Middags was er macaroni met kaas en hesp voorzien. Om 13.24 uur namen we de kusttram richting bezoekerscentrum "De Nachtegaal". Eenmaal van de kusttram gingen we het Calmeynbos

in waar onze aandacht werd getrokken door houtskoolzwammen en judasoortjes. Aan het bezoekerscentrum werd de groep in twee gedeeld. Groep 1 bleef aan het bezoekerscentrum om iets te drinken of wat te wandelen en de andere groep maakte een extra wandeling door het Calmeynbos, De Westhoek en de Krakeelduinen. In het Calmeynbos "probeerde" Leon te communiceren met de wiewaal. In de Westhoek houden we even halt aan een vogelkijkplaats (panoramapunt) waar 4 dodaarzen werden gespot. Terug op weg werd onze aandacht gevestigd op enkele nachtegalen die op zeer korte afstanden van ons zaten.

Nu enkel nog wachten op de trein die ons terug thuis zal brengen na deze geslaagde driedaagse mede dankzij Marc en co waarvoor dank.

Maarten SCHOUTEDEN

Hooien 2010

Wij hebben de ambitie
om u beter te verzekeren.
En om uw vermogen
beter te laten renderen.

Philip & Nele Gutschoven

31265 CA - RPR HASSELT 0858.060.812

Nieuwe Markt 31 • 3900 Overpelt
Tel. 011/66 13 12

Philip.Gutschoven@dvvlap.be

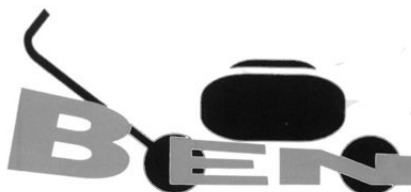
Openingsuren:

Ma Di, Do: 09.00-12.00 en 14.00-16.00

Wo: 09.00-12.00 • Vr: 09.00-12.00 en 14.00-18.00

DVV
Raad op mensenmaat

**TUINMACHINES
&
TOEBEHOREN**

BEN MERTENS

Astridlaan 214 - 3900 Overpelt

Tel. 011 - 66 43 00

Open vanaf 19 u. - Woe. gesloten

**SCHILDER- &
BEHANGWERKEN**

*Omdat u staat
op kwaliteit!*

Marc Geuens

0478 542251

Lommelsebaan 64
3940 Hechtel-Eksel

KAMPEER- EN BUITENSPOORTZAAK

DEN OUTBACK

Alles voor de
Wandelaar, Fietser,
Avonturier, ...

Galerij Vivaldi, LOMMEL, 011/554450

Open: van 10.00 tot 18.00 u. denoutback@scarlet.be

Zondag en Maandag gesloten.

Bezoek onze site: www.denoutback.be

**ALS U HIER
GRAAG UW
ADVERTENTIE
ZIET STAAN,
NEEM CONTACT
MET ONS OP!
WIJ ZORGEN
ERVOOR.**

LIMBURG INTERNATIONAL
UW REISBURO I

Stationsstraat 1 bus 1 3910 NEERPELT Tel. 011/80 39 80 fax 011/ 64 03 23
e-mail: info@li-reizen.be (Lic. A 1267)

Uw reisburo en autocarbedrijf voor:

- Alle forfaitreizen
- Groepsreizen op maat
- Eëndagsreizen op maat
- Tickets voor lijnvluchten
- Verhuur autocars tot 72 plaatsen

Vraag vrijblijvend informatie.

Tot binnenkort!!!

LEOPOLDLAAN 118
3900 OVERPELT
TEL. 011/64.11.98

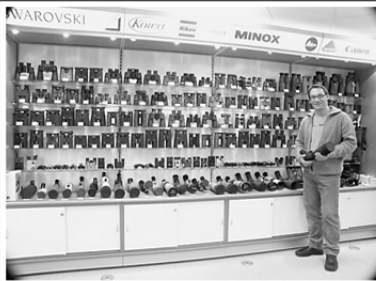

Foto Rooijmans

De verrekijker specialist
voor Nederland en België

met een assortiment van meer dan 170 verschillende verrekijkers en observatieteleascopen. Wij verkopen de topmerken: Leica, Swarovski en Zeiss.

Daarnaast zijn wij dealer van o.a. Bynolyt, Swift, Minolta, Nikon, Canon, Kowa, Minox, Steiner, etc...

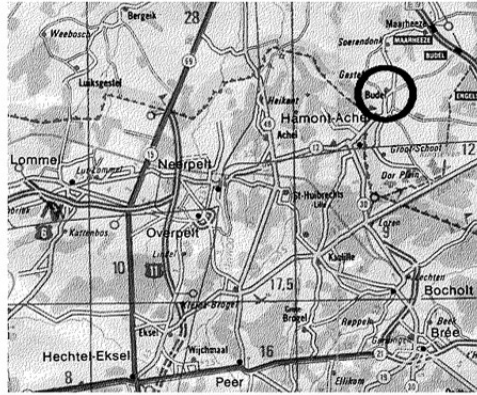
Foto Rooijmans

Markt 10 - 6021 CD - Budel
0495-494890
www.fotorooijmans.nl
h.rooijmans1@chello.nl

onze openingstijden:
maandag t/m donderdag
9.00-12.30 en 13.30-18.00

vrijdag
9.00-12.30 en 13.30-20.00

zaterdag
9.00-17.00

Uit sympathie

Overpelt

Tel.: 011.80.90.30
011.80.01.40

**ALS U HIER GRAAG UW
ADVERTENTIE ZIET STAAN, NEEM
CONTACT MET ONS OP!
WIJ ZORGEN ERVOOR.**

MAARTEN BEYEN

STATIONSSTRAAT 22
3910 NEEPELT
Tel: 011 64 42 88
Fax: 011 66 50 77
E-mail: neerpelt@bioshop.be

KLIMOP

Stationsstraat 50 - 3910 Neerpelt

OPTIEK BEYEN

Zicht wordt uitstraling ...

www.optiekbeyen.be

Brillen/Glazen
Nikon
Zeiss
Rodenstock
Mexx
Kappa
Puma
Brendel
Escada
Ines de la Fressange

Contactlenzen Verrekijkers Graverwerk
Barometers Weerstations Loepen

Ludo Beyen
Helen Beyen

011/64 35 80 - info@optiekbeyen.be

Openingsuren	
	Namiddag
Ma:	8.30u - 12.30u / 13.30u - 20.00u
Di:	8.30u - 12.30u / 13.30u - 19.00u
Wo:	8.30u - 12.30u / 13.30u - 20.00u
Do:	8.30u - 12.30u / 13.30u - 19.00u
Vrij:	8.30u - 12.30u / 13.30u - 18.00u
Za:	8.30u - 12.30u / 13.30u - 18.00u

de 3 Swaentjes

In de oudste taverne van Peer
lekker eten en gezellig drinken
binnen of in onze sfeervolle zomertuin

Steenweg op Wijchmaal 3 - 3990 Peer

Tel.: 011/63 20 05

PLOEN

OPTIEK, CONTACTLENS - EN GEHOORCENTRUM
DORPSSTRAAT 44 • 3900 OVERPELT • TEL 011 64 13 78

KWANTEN BOUWMATERIALEN

Bouw Punt

Kwanten OVERPELT

GEVELSTENEN
DAKPANNEN
KLUNKERS
MIX BETON
ISOLATIE
DAKRAMEN
MARMER
ARDUIN
GRANIET
ZAND & GRIND

44 Stuijzandstr (Industriepark) 3900-Overpelt

Tel: 011 64 44 72
Fax: 011 66 13 09
E-mail: info@kwanten.com
URL: http://www.kwanten.com

VREYSS

ELECTRO

Adelberg 15
3920 Lommel

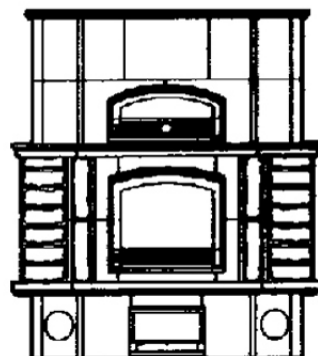
VERHEYEN NV

Garage - Tweedehandswagens

Lutlommel 147, 3920 Lommel

Tel.: 011/54 05 20
GSM 0475/24 98 62

BVBA GEERTS

Tegelkachels & Speksteenkachels
Exclusieve Houtkachels &
Inbouwhaarden

Retiesebaan 24 - 2460 KASTERLEE

Tel. (014)30 99 24 Fax : (014)30 99 25

E-mail: geertsr@pi.be

Website: www.geerts.be

DECKERS

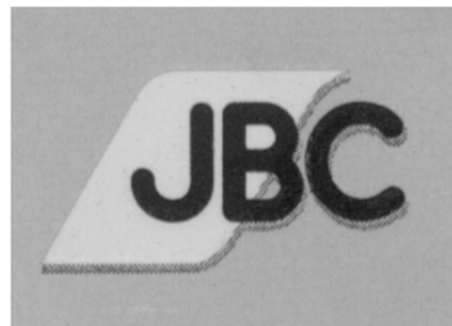

PERMANENTE INTERIEUR-BEURS

Sellekaertsstraat 13 3900 Overpelt
Tel. 011/64.16.02 Fax. 011/66.30.45

e-mail: info@deckers.be
www.deckers.be

TAPIJTEN VAST TAPIJT VINYLvloeren LAMINAAT/PARKET TRAPLOPERS ENZ...

thijs bouw n.v.

Hamonterweg 84 3910 Neerpelt

Zaakvoerder: PAUL THIJS Tel.: (011)64 14 78 Fax (011)64 83 64

SOOGEN IVO PARKETVLOEREN

Winnerstraat 76 3941 EKSEL

Openingsuren: zaterdag van 10 uur tot 17 uur
woensdag van 14 uur tot 18 uur

e-mail: ivo.soogen@skynet.be

www.soogen.be

GSM 0475/76 07 82

0495/57 23 34

Rijschool HENDRIKS

Leopoldlaan 44
3900 Overpelt
tel. 011-80 98 80
fax 011-64 99 72

<http://www.hendriks.be>
e-mail info@hendriks.be

Rijschool HENDRIKS NV heeft vestigingen te

OVERPELT	Leopoldlaan 44	(011)80 98 80
ACHEL	Bien 6-8	(011)64 75 15
EKSEL	Heerstraat 12	(011)73 10 51
HAMONT	Nieuwstraat 1	(011)44 70 65
LOMMEL	Molsekiezel 66	(011)54 53 91
BALEN	Vaartstraat 72	(014)81 24 23
MEERHOUT	P. Haechtplein 7	(014)30 86 93
NEERPELT	Heerstraat 43	(011)64 13 39

Rijschool HENDRIKS NV heeft een speciaal erkende vestiging in het MPI St.-Elisabeth te Wijchmaal.

Kerkstraat 24, 3990 PEER
Tel./Fax 011/63.39.54

SAMSONITE : REISBENODIGDHEDEN VAN DE BESTE KWALITEIT
DIDDL - O'NEILL - KIPLING - HEDGREN - BUREAUARTIKELN

Rijk aan Natuur aangereikt.

In deze rubriek, die we een beetje cryptisch genoemd hebben "Rijk aan Natuur aangereikt", kaderen we telkens een recept dat met middelen uit onze natuurlijke omgeving te bereiden is. In vorige uitgaven is verschenen:

Jaargang 41 nr 3: Notenportorecept

Jaargang 41 nr 4: Sleedoorndrupje en Sleedoorngelai

Jaargang 42 nr 1: Sylvesterjenever

Jaargang 42 nr 2: Paardenbloemgelei

In heel wat gezinnen is er nog huisvlijt te bespeuren in het maken van allerhande confituren en gelei. Met deze willen we de Kweeper en zijn bijdrage in dit verhaal naar voor brengen.

De kweeper of kwee (*Cydonia oblonga*) is een plant uit de rozenfamilie (*Rosaceae*). De soort komt oorspronkelijk uit het gebied rondom de Kaspische Zee en is een algemeen bekende vrucht in veel landen, vooral in de zuidelijke landen van Europa en in Japan. Vroeger stond bij veel boerderijen een kweeper. De boom kan 4-6 m hoog worden. De kweeper bloeit in vergelijking met de appel en peer laat, namelijk van mei tot in juni. De kweeper is nauw verwant aan de appel, de peer en de lijsterbes. De botanische naam is afkomstig van de Griekse stad Kydonia, tegenwoordig Chania, dat in het noordwesten van het eiland Kreta ligt.

De vruchten zijn meestal opvallend geel gekleurd en eveneens viltig behaard. Ze zijn rijp in de tweede helft van oktober.

Vroeger was er op elk boerenerf of in elke dorpstuin kwee aanwezig. Omwille van hun toepassingen kon men ze ook aan ziekenhuizen vinden.

Gebruik

Kweeperen zijn rauw vrijwel niet te eten door het harde en wrang-zure vruchtvlees. Ook komen de looistoffen tannine en fenolen in het vruchtvlees voor. Daarnaast bevat de kweeper veel steencellen, cellen met een harde wand. Kweeperen bevatten veel pectine en 10-14% suiker.

Kweeperen worden verwerkt tot compote, jam, marmelade, gelei, vruchtensap, vruchtenpasta (in blokjes lijkend op bonbons), taart, cotignac (vruchtenbrood), gekonfijt, wijn en likeuren.

Het woord "marmelade", dat oorspronkelijk kweeperenjam betekent, ontleent zijn betekenis aan de Portugese naam van deze vrucht, marmelo.[]

Ze verspreiden een zeer kenmerkende geur. Ze kunnen na de pluk drie tot vier weken narijpen, het hele huis zal dan geuren naar kweeper, een beetje naar rozen. Hij werd vroeger ook wel gebruikt als luchtverfrisser.

Kweepeergelei

Bereidingswijze

Was de kweeperen.

Snijd de kweeperen in stukken. Belangrijk: gooi zeker niet de klokhuizen weg. Daar zit namelijk een groot deel van de pectine in die van het sap gelei zullen maken. Kweeperen ook niet schillen.

Doe de stukken in een kookpot en bedek met water (net zoals je met aardappelen zou doen). Laat ongeveer een half uur tot drie kwartier op een zacht vuur staan — tot de kweeperen zacht zijn.

Het geheel een nacht in een neteldoek boven een kom ophangen en laten uitlekken om zoveel mogelijk sap en smaak binnen te rijven.

Weeg hoeveel vocht er is, en voeg 3/4 zoveel suiker toe. Voeg (door een fijn zeefje) citroensap toe, naar smaak. Traditioneel zegt men één citroen per liter vocht.

Breng aan de kook en laat ongeveer een half uur doorkoken, tot de gelei de juiste consistentie heeft: als je een druppel op een koud bord laat vallen, moet die druppel stollen.

Giet voorzichtig over in confituurpotjes.

Kweeperenpittenbrei voor brandwonden of doorligwonden

Gedroogde kweeperenpitten fijn malen tot een poeder, enkel een hoeveelheid voldoende voor onmiddellijk gebruik. Een glas voor drievierde vullen met water en één tot twee koffielepels van het poeder toevoegen. Er ontstaat een stevige brijachtige massa die sterk geurt naar bittere amandelen. Het papje op de betrokken plaats aanbrengen. Het water kan eventueel vervangen worden door een of ander kruidenmengsel.

Kweeperjenever: Men kan stukken kweeper en met toevoeging van suiker, ook laten trekken in jenever, hetgeen een geurig drankje oplevert. Bij winterse uitstappen of bij het haardvuur een smakelijke afwisseling.

Meer informatie vindt men op een aantal websites, o.a.:

<http://home.scarlet.be/velt.groot-gooik/kweeper.htm>

Frank Swinnen
BROOD BANKET

Uw feesttaart = onze specialiteit

LUTLOMMEL 10 LOMMEL Tel.: (011)54 40 28

Woensdag gesloten

HERBALIFE

U wilt een gezond ontbijt en meer energie!

U bent moe en uitgeput of U wilt betere sportprestaties!

U heeft misschien hulp nodig bij het afslanken?

Wij kunnen je helpen!!!

Patrick & Annemie Van Endert, Karel Martelstraat 12, 3920 lommel

Tel: 011/ 55 27 86

Gsm :0486 917 987

onafhankelijke herbalife distributeur

COPY CENTER BIEMANS B.V.B.A.

Vreyshoring 70 - 3920 Lommel

Tel. 011- 54 37 42 Fax 011- 55 54 39

info@biemans.be - www.biemans.be

KWALITEIT EN SERVICE

DIGITALE FULL COLOR & Z/W PRINTSERVICE

DIGITALE FOTOKOPIEEN A4/A3

PLANKOPIEEN, KLEURENKOPIEEN

SCHOOL EN KANTOORBENODIGDHEDEN

INBINDEN, PLASTIFICEREN, STEMPELS

GRAVEREN, PAPIERWAREN, WENSKAARTEN

FAXSERVICE

*Schilderwerken
Gielkens & Zn
Alle verf & behang
Vloerbekleding
Airles & meerkleurige
spuittechnieken*

**Hoekstraat 55
3900 OVERPELT**

Tel.: (011)64 14 93

**HIER HAD UW
ADVERTENTIE
KUNNEN STAAN**

IN DE STILLE KEMPEN, OP DE PURPEREN HEI.

Zoals aangekondigd in het activiteitenprogramma nodigen we u uit op zondag 29 augustus voor een fietsdagtrip naar de Lommelse heidereservaten. We vertrekken aan het Wateringhuis te Lommel-Kolonie. We komen aldaar samen om 9 uur. Het zal een fietstochtje worden van ongeveer 55 km, onderbroken door geleide bezoeken aan de Lommelse heidegebieden en een pick-nick op het middaguur. Als inleiding bij deze uitstap geven we hier een korte beschouwing over de heide, hetgeen we vonden op internet.

HET VERLEDEN

Heideterreinen in ons land bestaan uit oude cultuurlandschappen. Het landschap kan slechts bewaard worden door menselijk ingrijpen. Het merendeel van de heide is door toedoen van de mens ontstaan uit het oorspronkelijke bos. Dit begon circa 2500 v.C.. De mensen kaptten stukken bos, verbrandden de takken en stammen en zaaiden er graan in. Gedurende enkele jaren verbouwden ze hierop graan, totdat de grond uitgeput was. Terwijl men een nieuw stuk bos omvormde tot akker, liet men het vee op de verlaten akkers grazen. Bij een voortgezette beweiding veranderde dit schraal grasland in heide.

Tijdens de middeleeuwen kregen de heidevelden naast een functie van weidegrond een functie als mestleverancier. Het hoofdproduct van de schapen was mest. Daarom werden ze zo lang mogelijk op stal gehouden en ging de herder pas tegen elf uur 's morgens met zijn kudde naar de heide. Om vijf uur 's middags hadden ze voldoende gegeten en keer-

de de kudde terug naar de stal. De bodem van deze stal was 1 tot 2 m diep in de grond uitgegraven en werd bedekt met een dikke laag heideplaggen. (potstal). Zodra die met mest doortrokken was, werd er een nieuwe laag plaggen opgelegd. Tenslotte stonden de dieren haast met hun kop tegen het dak. Dan werd het mest op het erf op een hoop gezet en werden de akkers ermee bemest. De heidevelden leverden eveneens enkele bijproducten zoals brandstof onder de vorm van heiderussen, bezems, dakbedekking en honing.

Eind vorige eeuw is men door de invoer van kunstmest afgestapt van dit landbouwsysteem. Heidevelden verloren hun functie en werden beschouwd als "woeste gronden".

HEIDEBEHEER

Door haar zeldzaamheid en haar grote aantrekkelijkheid van het heidelandschap tracht men nu de laatste grote restanten te behouden. Ze vormen immers een belangrijk historisch erfgoed en kennen een bijzondere flora en fauna. Zonder menselijk toedoen ontwikkelt de heide zich verder tot een bos. Eiken, berken en inlandse dennen (vliegden) groeien uit tot bomen. Waar zij verschijnen verdwijnt de heide. Dit noemt men climaxvegetatie.

Aanvankelijk bestond het beheer van de heidereservaten uit het verwijderen van de overtollige houtopslag en het gecontroleerd afbranden van de heide. Later volgde een omschakeling naar een beheer door maaien en op sommige plaatsen door begrazing met heideschapen. Het maaien gebeurt in een cyclus van zeven jaar. Wanneer men een

heide niet beheert, wordt ze oud en kan ze afsterven door droogte of aantasting door het Heidehaantje. Dit is een klein kevertje dat de heide aantast. Afplaggen van de vergraste heide moet de vergrassing tegen gaan.

FAUNA EN FLORA

De meest voorkomende plant is natuurlijk de struikheide. In de volksmond staat de heide in bloei tussen de twee feestdagen van O.L.Vrouw. Namelijk 15 augustus (O.L.Vrouw Hemelvaart) en 8 september (Maria Geboorte).

Verder nog een zeldzame soort in België: de rode dopheide. Ze heeft diep purperen bloemen en donkergroen glanzende bladeren.

Veel voorkomende kleinere planten zijn adelaarsvaren, blauwe bosbes, liggend walstro en aan de voet van de steile hellingen verschillende soorten grassen. Langs paden pijpestrootje en bramen.

De grote structuurvariatie lokt vele soorten dieren. Wilde konijnen en de vos voelen er zich thuis. Een zeldzame soort als de gladde slang komt eveneens voor op sommige heidegebieden. De bruine eikenpage, de heidevlinder en het boomblauwtje zoeken de kleine bloempjes van het sporkehout op. Tijdens de bloei bevolken bijen de heide. Zij doen zich te goed aan de overvloed aan nectar. Bosmieren zorgen voor opruimwerk.

Heidekikker en rugstreeppad beperken het aantal insecten.

De rijke afwisseling zorgt ook voor vele vogels. Boompiepers, veldleeuweriken, boomleeuweriken, nachtzwaluw en roodborsttapuiten zoeken elk hun eigen voorkeursbiotoop.

Verdwenen is echter het korhoen, de heidebewoner bij uitstek. Voornaamste oorzaak daarvan is de toenemende recreatiedruk. Alleen in de Hoge Venen komen ze nog sporadisch voor.

In navolging van het artikel "Mest: historiek", verschenen in vorige uitgaven van Zonnedaauw, presenteren we hier en dit op aangeven van Jean Moris een aansluitend verhaal, hetgeen hij vond in een oud boekje. Het vertelt ons hoe het er vroeger in een voornamelijk agrarisch bepaalde samenleving aan toe ging op de boerenerven om de vruchten van het land te gewinnen. Het was een tijd dat de mensen nog dichtbij van en voor de natuur leefden. Menigeen heeft nog herinnering aan deze tijd.

Bemesten, zaaien en oogsten.

Afhankelijk van het gewas dat de boer van plan was op een bepaald perceel te telen hanteerde hij een aangepast bemestingsregime: werden granen ingezaaid op land dat die zomer aardappelen had voortgebracht dan gebeurde het inzaaien zo goed als steeds "nuchter", d.w.z. zonder extra stalmest. Voor de bemesting van "groesland" (grasland, weiland) werd er geduren-

de de winter speciaal "groesmest" geprepareerd. Dit was mest dat in de loop van de winter een paar keer aan de hoop "omgezet" werd en hierdoor kort gemaakt zodat het fijner uitstrooide dan "rauw" mest.

Voor de bemesting van alle wintergraan was in de loop van de zomer en herfst speciaal mest gemaakt met bijvoeging van o.m. vlaggen (graslandplaggen) en hoe vast de boer overtuigd was van de goede werking van dit soort stalmest getuigt volgend rijmpje: "Een vlag en 'enne stront mesten 'ennen treej in 't rond".

Al dit mest werd per "erdkar" aangevoerd, op gelijkmatige afstand afgetrokken in hoopjes en nadien gelijkmatig over het land uitgestrooid ("mest breken").

Zo'n paar dagen mestvaren was én voor het paard dat alles vervoeren en trekken moest over meestal abominabel slechte binnenwegen, én voor de voerman die alles laden en aftrekken moest én voor de mestbreker zwaar werk en op zulke dagen was de boer gewoonlijk "voor niemand te spreken".

Na de bemesting van elk perceel werd er geploegd, waarna de eg haar dienst deed voor het kort maken en inzaaien van de bovenlaag en we mogen zeker niet

vergeten de diep-Christelijke traditie te memoreren om elk stuk ingezaaid land, nadat er alle werkzaamheden aan ge-daan waren, op de vier hoeken te merken met het kruisteken. Daartoe sloeg de boer op een hoek van het perceel met de platte kant van de schop een gaaf vierkant op de grond en hierin werd kruiselings, met de kruk van de schop een af-druk in de vorm van een kruis gemaakt. Het was als een gebed om Gods zegen over de zo juist aan de schoot van moeder aarde toever-trouwde zaden af te smeken.

Ook het op palmzondag gebruikelijke "palmen", wanneer de boer met zijn vrouw alle perce-len ging bezichtigen en op de hoeken van elk perceel een klein takje van de die morgen gewijde palm instak, getuigt van een diep geloof en een onverwoestbaar vertrouwen op de hulp van boven.

Wat het teeltplan betreft dient opgemerkt te worden dat de vruchten elkaar ieder jaar afwisselden, d.w.z. een stuk land werd bijvoorbeeld een jaar gebruikt voor het telen van aardappelen, een volgend jaar voor rogge en het derde jaar voor haver. Minstens één stuk rogland werd jaarlijks tevens ingezaaid met wortelzaad, waarvan de boer 's jaars daarna, nadat de rogge gemaaid was, een gewas "stoppel-wortelen" kon oogsten, een kostelijk groenvoer voor paarden en vee. Op de meeste boerderijen werd om de twee of drie jaren ook een stukje ingezaaid met wintergerst.

Op hoogakkerland, waar haver moeilijk te telen was, werd vaak evie (een soort haver van fijner korrel en veel lichter van soortelijk gewicht) gezaaid en op nog lichtere grond, gewoonlijk de hoogste bulten van het akkerland, teelde men boekweit, een mooi gewas dat echter zeer afhankelijk was van de weersom-standigheden en gewoonlijk met veel te weinig mest maar moest zien hoe het tot bloei en vruchtbaarheid kwam.

Vaak werden op een stukje akkerland ook knolrapen uitgezet van planten die gewoonlijk op een verloren hoekje waren ingezaaid. Op zo'n verloren hoekje werd op gezette tijden ook een stukje "sloerzaad" (koolzaad) geteeld.

Het perceel "afgevlagde groes", de grond dus waar-van de graszoden waren afgehaald en voor het mest maken gebruikt, werd omgeploegd en ingezaaid met een mengsel van spurrie- en hooizaad. Dit leverde dan later zijn snede spurrie voor het vee en ontwik-kelde zich verder tot mager weiland dat een jaar later door middel van een flinke bemesting maar weer op vruchtbaarheidspeil moest zien te komen.

Na de oogst van de rogge werden de vrijgekomen percelen zo gauw mogelijk omgeploegd en benut voor de teelt van groenvoer, zoals "stoppelknollen" en spurrie.

Het perceel rogge dat met wortelen was ingezaaid en waarop tussen de stoppelen de wortelplantjes reeds in volle groei stonden, werd met de "driekan-tige eeg" diep omgewoeld, waar-door de plantjes weer volop lucht en licht kregen en spoedig tot volle

wasdom kwamen.

Op gezette tijden kreeg elk gewas zijn oogstbeurt en moest er gemaaid worden, gras en toemaat met de zeis en de granen met de zicht, waarbij de kinderen in de regel al van jongsaf ingeschakeld werden om "spierkes te rapen" – dit is het verzamelen van de tij-dens het maaien op het stoppeland achtergebleven aren.

De oogsttijd bracht op de boerderij onder alle bewo-ners een nerveuze haaststemming teweeg. Het ge-was moest natuurlijk tot voldoende rijpheid zijn geko-men en zo droog mogelijk worden binnengehaald en vooral voor dit laatste was een meewerken van het weer een eerste vereiste, omdat het oogstweer voor een goed deel de kwaliteit van het binnengehaalde produkt bepaalde. Hoeveel tijd er tengevolge van re-gen- en onweersbuien en tijdens een "kwakkellucht" vergeefs en nutteloos aan het hooi gewerkt is, hoe-veel partijen graan er zó lang op het land gemaaid moesten blijven staan tot ze aan het "schieten" (dan ontkiemden de korrels in de aren) gingen en half hun waarde verloren, kan alleen beseft worden door de boer die dit alles aan den lijve ondervinden moest.

Dat menige oogst, nadat de boer er talloze malen "afgeregend" was, onder het motto "binnen is bin-nen" half droog en dus van slechte kwaliteit werd ingehaald en geborgen was jammer maar toch ook weer niet kwalijk te nemen. Per slot was het inhalen van de eerste nieuwe rog-ge een jaarlijks terugke-rende gebeurtenis van belang, in het bijzonder voor de kleinere keuterboeren.

De gezeten boer had in oogsttijd gewoonlijk nog wel oude rogge in voorraad en had dus het voor het huis-houden benodigde brood wekelijks kunnen bakken en kon dat na de nieuwe oogst nog enige weken vol-houden. Voor de kleine boer lagen de zaken anders! Bij hem was in de regel de oude rogge reeds maan-den eerder op en dat betekende "bakkersbrood ko-pen", dat natuurlijk betaald moest worden en dat ge-woonlijk van een karig inkomen, dat nauwelijks die uitgave toestond. Men moet die tijden meegemaakt hebben om te kunnen beseffen hoe er door die men-sen uitgezien werd naar de dag waarop de eerste

nieuwe rogge binnengehaald kon worden. Dan werd er onmiddellijk een “bed” rogge aangelegd en gedorsen en nog diezelfde dag ging een partij naar de molen. Het meel werd bij thuiskomst aanstonds gezift en nog vóór de avond werd er gebakken en kwamen onder gejuich van het hele huisgezin het verse brood en de malse roggemik dampend uit de oven. Dat betekende dat hiermee de véél langere dan 40-daagse vasten uit was en er weer eens volop gegeten kon worden want als het bakkersbrood op tafel kwam werden de porties boterhammen ijselijk ingekrompen en moest het tekort aan brood 's middags en 's avonds maar met aardappelen en “botermelkpap” aangevuld worden, allemaal kost die heel wat slechter “vulde” dan de stevige roggeboterhammen.

Het is dan ook begrijpelijk dat de kleine boer de oogstdag van de nieuwe rogge zo veel mogelijk trachtte te vervroegen. Als hier of daar een hoekje rogge maar enigszins kleur begon te krijgen trok hij er met de zicht op uit en als de zon wilde meewerken werd hij een paar dagen na het maaien reeds binnengehaald. De rijpheid liet dan dikwijls nog te wensen over maar iedere week vroeger betekende winst.

De gezeten boer daarentegen kon het zich permitteren een gedeelte van de rogge toe te voegen aan de “koe-

ketel” (de koeien kregen in die tijd 2 tot 3 maal daags een gloeiend heet opgediende “sop” die gewoonlijk bestond uit in water gekookt gesneden stro, haverkaf, gesneden mangelwortelen of knollen en eventueel overstrooid met een scheut meel). Eventueel vermengde hij ook een deel van de voorraad rogge met haver en / of evie en liet die vermalen tot voermeel.

Van de tarwe werd er een kleine partij apart bewaard om met de kermis wanneer er “volk” kwam al eens een “terrewemik” te kunnen bakken maar het overgrote gedeelte werd in de regel verkocht en de gerst werd gepeld op de pelmolen om daarna als “gort” in de pap gebruikt te worden.

Het koolzaad ging naar de olieslager om het tot raapolie en raapkoek te laten verwerken en de boekweit was, na gemalen en gezeefd te zijn, bestemd voor het bakken van de “boegezekoek”.

Voor zover er ook vlas verbouwd werd, werd doorgaans zowel het lijnzaad als het vlas verkocht en/of men liet door de “zeeldréjer” een gedeelte van de hennep verwerken tot touw.

Aardappelen, tenslotte, werden regionaal tamelijk intensief verbouwd waarbij de overtollige consumptie-aardappelen vlot hun weg vonden naar de burgerij.

VARIA

FAMILIENIEUWS

We vernemen zopas het overlijden van mevrouw Marie-Anne Huyttens de Terbecq-Wilsens in de leeftijd van 83 jaar. Zij bewoonde het landgoed ‘Het Hobos’, een beschermd natuurgebied. Ze was een gedreven voorvechtster van de ecologische veeteelt en een autoriteit in natuurbeheer. Haar droom was het behoud van het karakter van dit bijzondere domein. Wij betuigen hiermee ons medeleven aan de familie.

colofon

NATUURPUNT NOORD-LIMBURG

DOELSTELLINGEN:

- Stimuleren tot natuurbeleving en natuurstudie door vorming en natuur- en milieu-educatie (natuuruitstappen, voordrachten, dia-voorstellingen, cursussen, natuurreizen, onderzoek en inventarisatie van dier- en plantensoorten).
- Aandacht voor landschapszorg en milieubeleid.
- Actieve inzet voor natuurbehoud door het beheren, aankopen en uitbouwen van natuurreservaten in Noord-Limburg:
 - de Vloeiweiden in de Watering in Lommel-Kolonie,
 - de Lommelse heidegebieden: de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbosserheide,
 - de Tip, het dendrologisch park in Lommel-Kerkhoven,
 - het Plat in Overpelt
 - de Dommelvallei in Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt
 - de Veewei in Hechtel-Eksel.

LIDMAATSCHAP:

NATUURPUNT: 24 euro per gezin

U ontvangt per jaar vijf keer het nationaal tijdschrift "NATUUR. BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDA UW".

ABONNEMENTEN:

Ieder lid van NATUURPUNT kan zich facultatief abonneren op:

- "NATUUR.FOCUS", het natuurhistorisch tijdschrift dat vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro,
- "NATUUR.ORIOLUS", het vogeltijdschrift voor Vlaanderen dat ook vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro.

Wie zich abonneert op NATUUR.FOCUS en ook op NATUUR.ORIOLUS betaalt 14,5 euro (in plaats van 2 x 8,5 euro).

"ZONNEDA UW", het tijdschrift van Natuurpunt afdeling Noord-Limburg (Lommel en Overpelt) dat eveneens vier maal per jaar verschijnt. Enkel voor leden buiten onze regio 7,5 euro.

LID- en ABONNEMENTSGELDEN:

kunnen als volgt worden overgeschreven:

Lidgeld NATUURPUNT en eventueel op NATUUR.FOCUS en/of NATUUR.ORIOLUS op :rek. nr.: 230-0044233-21 t.n.v. Natuurpunt vzw Abonnement op ZONNEDA UW:rek. nr.: 456-1122981-39 t.n.v. Natuurpunt Noord-Limburg

ZONNEDA UW:

Driemaandelijks contactblad uitgegeven door NATUURPUNT Afdeling Noord-Limburg (Lommel en Overpelt).

MET DANK:

Iedereen die deze zonneda uw heeft geholpen tot stand te komen. **Natuurpunt Noord-Limburg dankt allen die met hun financiële bijdrage in ruil voor publiciteit de uitgave van ons ledenblad ZONNEDA UW ondersteunen.**

Oplage 600 ex.

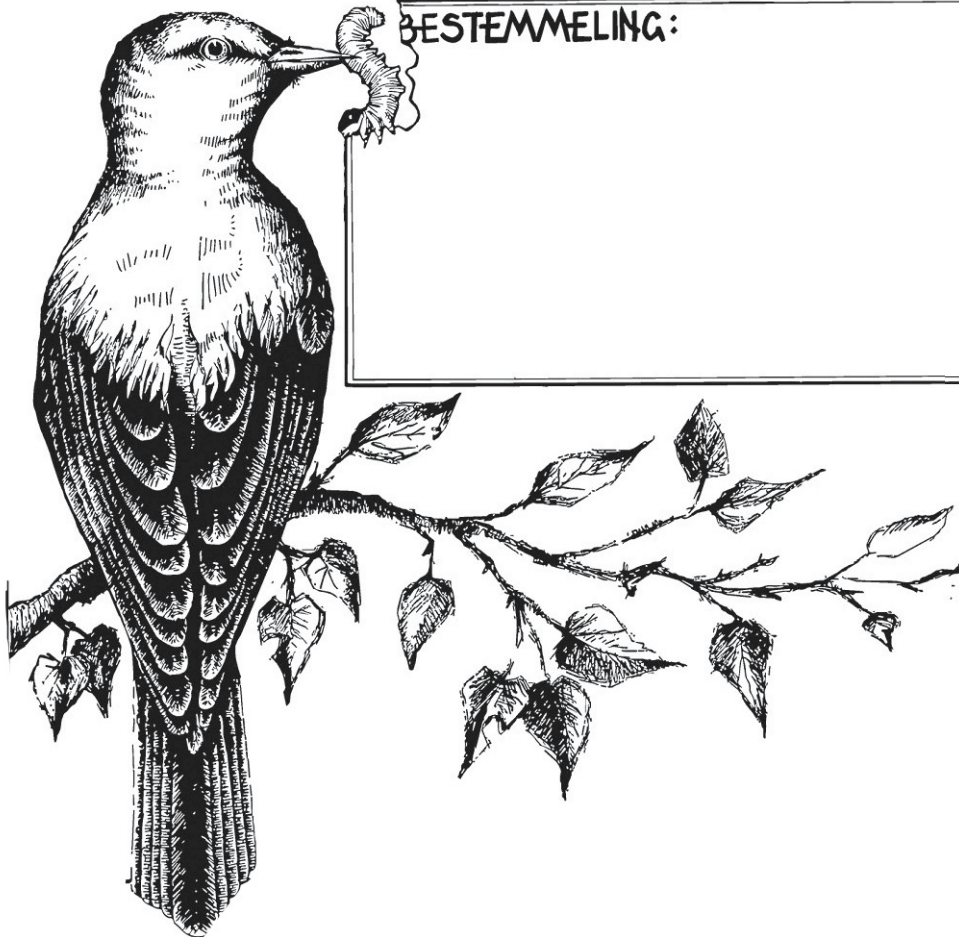

België - Belgique
P.B.
3900 OVERPELT
12/2678

P808288

Natuurpunt, Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen

Ledenadministratie: Leon Plessers - Pater Vanduffelstraat 5 bus 2 - 3900 Overpelt - 0472883814
V.U. Paul Verheyen - Kleinmolenstraat 8 - 3910 Neerpelt - 011640222

BESTEMMELING:

design by **star** design

